

FUO چالشی در پزشکی

سردبیر محترم

FUO (Fever of Unknown Origin) تبی است که در آن درجه حرارت بیشتر از 38/3 برای بیمار در چندین نوبت ثبت شده، بیش از سه هفته طول کشیده و بعد از یک هفته بررسی در بیمارستان به تشخیص نرسیده است. این اصطلاح برای بیمارانی که علت مشخصی برای تب آنها یافت نشده به کار می‌رود.

در روند ارزیابی بیماران مبتلا به FUO، بررسی‌ها در سه رده انجام می‌شود. رده اول، آزمایشات و اقدامات پاراکلینیک اولیه است که برای بیشتر بیماران انجام می‌شود. رده دوم مربوط به بررسی‌های تصویربرداری مختلف و رده سوم، انجام بیوپسی و لاپاراتومی است. علل اصلی FUO شامل عفونت‌ها، بدخیمی‌ها، بیماری‌های اتوایمیون و علل ناشناخته است (1). در بررسی‌های مختلف، علل ناشناخته بین 30-5 درصد از FUOها را شامل می‌شود (2). درصد بالای علل ناشناخته FUOها، علی‌رغم پیشرفت‌های تکنیکی در تشخیص بیماری‌ها، نشان از پیچیدگی و نیاز به توجه ویژه به این موضوع است. بیمار مورد بررسی در این تحقیق، مرد 64 ساله‌ای بود که با شکایت تب، سرفه، تعریق و گرفتگی صدا در بیمارستان امام رضا کرمانشاه بستری شد. مشکل بیمار از حدود 45 روز قبل، شروع شده و طی مدت بستری، دچار کاهش وزن و بی‌اشتهایی بود. یافته‌های مثبت در شرح حال و معاینه شامل تب، تعریق، کاهش وزن، سرفه، گرفتگی صدا، ملتحمه pale و اتروفی تمپورال بود.

برای بیمار، بررسی‌های رده اول و دوم انجام شد که نکته مثبت آن‌ها وژتاسیون بزرگ در دریچه تریکوسپید بیمار در اکوکاردیوگرافی ترانس توراسیک بود. علی‌رغم کشت خون منفی، بیمار با تشخیص اندوکاردیت، تحت درمان قرار گرفت. روز هفتم درمان اندوکاردیت، بیمار اکوی ترانس ازوفازیا ل شده که یافته‌ای پیدا نشد. حال عمومی بیمار، هر روز بدتر شده و بیمار مجدداً تحت بررسی‌های مختلف قرار گرفت که باز علتی برای تب بیمار پیدا نشد. در طی این مدت، بیمار، تحت درمان علامتی از قبیل تزریق خون و دیالیز GCSF قرار گرفت. نهایتاً بیمار، درمان آنتی TB دریافت کرد. علی‌رغم اقدامات انجام‌شده، بیمار با تابلوی DIC و بدون تشخیص فوت شد.

نمونه مورد بحث، بیماری با معیارهای FUO بود که اقدامات تشخیصی رده اول و دوم و بعضی از اقدامات رده سوم بر روی او انجام شد اما هیچ‌کدام از نتایج به دست آمده، تشخیص قطعی برای بیمار مطرح نکرد. در نهایت درمان‌های Empirical انجام شده برای اندوکاردیت، TB و بیماری‌های اتوایمیون مؤثر واقع نشد و بیمار با طی سیری ناشناخته فوت گردید.

در تحقیقی گذشته‌نگر که در بیمارستان سینای کرمانشاه انجام گرفت، علل ناشناخته FUO، 62/5 درصد گزارش شد (1). این میزان در دانشگاه‌های علوم پزشکی شهیدبهشتی 13/5، همدان 5 و اهواز 28/57 درصد گزارش شده است (3-5). اختلاف معنادار علل ناشناخته در کرمانشاه با دیگر شهرستان‌ها می‌تواند به دلیل عدم بررسی علل غیرشایع FUO در منطقه کرمانشاه، عدم تجربه و مهارت تیم پزشکی بررسی‌کننده این بیماران در این زمینه، اشکالات مرتبط با پاراکلینیک یا عدم اعتماد و همکاری بیماران و همراهان آنان نسبت به انجام اقدامات تشخیصی باشد.

همچنین ممکن است با وجود رضایت اولیاء دم، مبنی بر اتوپسی و کمک به حل معضل FUO در این منطقه، مقررات اداری، اجازة این کار را ندهد، همچنان‌که در نمونه معرفی‌شده، این مسأله اتفاق افتاد و چراغی را که شاید می‌شد در این راه روشن کرد به خاموشی کشانید.

پذیرش: 1388/12/18

«دریافت: 1388/7/20»

قباد سلیمی¹: سعید حمزه‌ای^{1*}

1. گروه داخلی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

* عهده‌دار مکاتبات: کرمانشاه، مرکز آموزشی درمانی امام رضا (ع)، تلفن: 0831-4276310

Email: kambizhamzehi@yahoo.com

References

1. Afsharian M, Raufi R, Mansoori F, Janbakhsh A, Ghadiri K. [A study on classic FUO occurrence among the patient hospitalized in Kermanshah Sina hospital during 1991- 2003 (Persian)]. Journal of Ilam University of Medical Sciences 2006; 1(14): 33-8.
2. Gelfand JA, Callahan MV. Fever of unknown origin. In: Fauci AS, Braunwald E, Kasper DL, Hauser SL, Longo DL, Jameson JL, et al. Harrison's principal of internal medicine. 17th ed. USA: McGraw-Hill Company 2008: 130-4.
3. Ranjbar M, Akbari Zadeh H, Goudarzi HR. [Evaluation of FUO (Fever of unknown origin) causes in patients that were admitted in Hamadan city educational hospitals from 1995-2001(Persian)]. Iranian Journal of Infectious Diseases and Tropical Medicine 2002; 17(7): 61-5.
4. Eilami O, Salari Shahrehabaki MR, Shoaie S, Gachkar L. [Fever of Unknown Origin, a prospective multicenter study of patients with FUO in hospitals of Shahid Beheshti University of Medical Sciences in 2003(Persian)]. Armaghane-danesh, Journal of Yasuj University of Medical Sciences 2007; 1(12): 117-24.
5. Ziae Kajbaf T, Shamsizadeh A, Dezfooli Ghandizade MR, Abbaspour A. [Fever of unknown origin in children aged 3 months to 14 years, Ahwaz, 1998-2003 (Persian)]. Behbood Journal 2006; 28(10): 49-56.